

عنوان مقاله:

گونه شناسی تعاریف عشق و محبت در اندیشه صوفیان اهل سکر و صحو

محل انتشار:

دوفصلنامه عرفان پژوهی در ادبیات، دوره 2، شماره 2 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 32

نویسندگان:

محبوبه سید صالحی - دانشجوی دکترای زبان و ادبیات فارسی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

زهرا پارساپور - دانشیار زبان و ادبیات فارسی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

یدالله رفیعی - استادیار زبان و ادبیات فارسی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

خلاصه مقاله:

یکی از بنیادی ترین عوامل اختلاف صوفیه درباره عشق و محبت به اختلاف رویکردهای سکر و صحو بازمی گردد. این دو رویکرد تأثیر عمیقی در شکل گیری برخی از مفاهیم و اصطلاحات و گسترش معنایی آنها در تصوف داشته است. هر کدام از این دو گروه متناسب با فضای فکری خود مولفه هایی را در تعاریف عشق و محبت لحاظ کرده اند. در این مقاله که به روش توصیفی - تحلیلی نگاشته شده است پس از استخراج تعاریف عشق و محبت از متون عرفانی تا قرن هفتم، مولفه های مهم ذکر شده شناسایی و سپس با توجه به اندیشه های صحو یا سکر مستخرج از آنها، گونه شناسی صورت گرفته است. بر این اساس دو گونه کلی در تعاریف صوفیه از عشق و محبت می توان ملاحظه نمود. نخست تعاریفی که با زبان شاعرانه بیان شده و صوفی با بهره گیری از بلاغت، اشاراتی به احوالات عاشقانه و تأثیر عشق بر سالک دارند که غالباً متعلق به اهل سکر است. گونه کلی دوم عباراتی است که صوفیه با بهره گیری از مولفه ها و اصطلاحات عرفانی دیدگاه نظری خود را در این باب بیان می کنند که به سه زیرگونه تقسیم می شوند. در زیرگونه نخست که به اهل صحو اختصاص دارد مولفه های مستخرج با مجاهدت و اکتساب مرتبط هستند. در زیرگونه دوم که به اهل سکر تعلق دارد مولفه هایی چون محو، فنا و وجود مشاهده می شود. اما گونه سوم حاوی مولفه هایی است که لفظ آن در تعریف متعلق به اهل سکر و صحو مشترک است اما مدلول آنها فرق می کند به گونه ای که با فضای فکری دو مکتب هماهنگ است.

کلمات کلیدی:

"محبت"، "عشق الهی"، "سکر"، "صحو"

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1998156>

